

So bile pomorščakom poteptane človekove pravice?

Danes se lahko upravičeno in predvsem zaskrbljeno sprašujemo, kaj se je zgodilo slovenskim pomorščakom, ki so v letih od 1991 do konca leta 1999 vlagali prvotno 20 in pozneje 10 odstotkov od svojih plač za sanacijo podjetja Splošna plovba, d. o. o.. Skupaj so prispevali nekaj milijonov dolarjev. Sindikat pomorščakov Slovenije (SPS) je po pooblastilih pomorščakov vodil postopek reševanja nastalih denarnih terjatev iz naslova premalo izplačanih plač. Leta 1995 je stekel pogovor med lastnikom Splošne plovbe in SPS o plačilu neizplačanih plač. Dogovorjeno je bilo, da se bo dolg poravnal v deležu podjetja, predvsem da bi se lastnik izognil prodaji nekaj ladij, kar bi pomenilo manjše prihodke podjetju in še težje vračanje dolga drugim upnikom.

Način pretvorbe terjatev v lastnino podjetja se je dogovorno uredil na podlagi izhodišč za pravno urejanje plače. Skupno stališče je bilo, da to možnost v tem primeru dopušča le družba pooblaščenka, ki bo enakovredno skrbela za vse male delničarje. Zaradi tega je bil leta 1996 na sindikalni konferenci sprejet sklep, da »SPS pooblašča Vladimirja Zev-

nika, predsednika SPS, da pripravi vse potrebno za realizacijo sklepa vlade RS z dne 2. 10. 1995 v delu, ki določa spremembo terjatev iz naslova premalo izplačanih plač, v lastniški delež v podjetju« in »ker je upnikov iz naslova premalo izplačanih plač več kot 900, naj Vladimir Zevnik podvzame vse, da se organizira ustanovitev gospodarske družbe pooblaščenke«. Registracijo delniške družbe je predsednik sindikata izvedel s pomočjo notarske pisarne.

Leta pozneje, ko se je pričel organizirati odkup delnic od malih delničarjev – pomorščakov, le ti takrat v delniški družbi niso imeli možnosti odločiti o svoji usodi, kaj šele se pogajati o ceni delnice. Sledilo je, da so delnice lahko prodali samo nekateri. V sodnih postopkih pa danes sodišče tolmači, da vodstvo delniške družbe ni imelo zaveze spoštovati ustanovnih aktov. Ravno tu bi se vrnil na začetek in vprašal odgovorne, ali so bile morda pomorščakom poteptane človekove pravice iz naslova dela, ki jih določa mednarodna konvencija, ali pa gre samo za napako v sistemu?

KARL FILIPČIČ
predsednik Sindikata pomorščakov Slovenije v letih 1999–2008